

УДК 373.1(44)

Н. В. КАМОЗІНА

Донецький національний технічний університет, Донецьк

УПРАВЛІННЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІМИ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ ФРАНЦУЗЬКОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ ЗА КОРДОНОМ

У статті розглядаються особливості управління загальноосвітніми навчальними закладами французької системи освіти, які знаходяться за кордоном, і робиться висновок, що таке управління можна вважати державно-громадським.

Ключові слова: управління, система освіти, навчальний заклад, делегати батьків, представники органів місцевого самоврядування, Адміністративна рада, керівник навчального закладу, делегати учнів.

Постановка проблеми. Децентралізація системи освіти передбачає зменшення державного контролю і розширення участі представників громадськості. Державно-громадське управління загальноосвітнім закладом у Франції визначається насамперед тим, що до процесу управління школою залучається громадськість, якій відводиться вагоме місце не лише в розв'язанні суто матеріально-технічних питань, а і в управлінні навчально-виховним процесом. Франція мала тривалу історію як високо централізована держава (зокрема в галузі освіти), тому для неї характерне глибинне бачення основних питань, порушених процесом децентралізації.

Європейські держави більшою чи меншою мірою включились у реформування власних освітніх систем. Найближчою метою управлінських реформ є зміна структури та функцій системи управління. Найбільш актуальною для освітян проблемою стане реорганізація управлінських структур та перерозподіл функцій між ними.

Основні цілі та завдання подальшого розвитку освіти України визначає Національна доктрина розвитку освіти. Це спроба привести сучасну систему освіти України у відповідність до західних стандартів, коли більшість управлінських функцій перейде на рівень освітніх закладів, і навіть стратегічні рішення щодо організації навчально-виховного процесу, можливо, будуть прийматися на цьому рівні.

Сьогодні, коли Проект Національної доктрини розвитку освіти України пропонує перехід до децентралізованої системи управління освітою, дуже важливо дослідити взаємозв'язок між освітою і державою, що характеризує ступінь централізації контролю над освітою.

Аналіз наукових досліджень свідчить про наявність значної кількості праць вітчизняних і зарубіжних авторів (Л.Зязюн, К.Корсак, Н.Лавриненко, Е.Покладюк, А.Шевченко, П.Сікорський, А.Жоель, Б.Гранже, А.Карпофф, Т.Марченко), що стосуються державної освітньої політики й управління освітою, а також залучення громадськості до управління.

У статті розглядаємо особливості управління закладами французької системи освіти, розташованих за кордоном. Вперше робимо спробу представити його як державно-громадське. Для нашого дослідження важливим є вивчити нормативні документи та визначити модель управління такими навчальними закладами.

Метою статті є проаналізувати особливості управління навчальним закладом французької системи освіти закордоном.

Перед автором статті постали такі завдання: визначити особливості управління навчальним закладом французької системи освіти за кордоном; обґрунтувати впровадження державно-громадського управління.

Згідно інформації, розташованої на сайтах посольства Франції, 250000 учнів по

всьому світу навчаються в рамках французької освітньої системи за межами Франції. Їх кількість постійно зростає. Наприклад, у минулому році стало вчитися на 4% учнів більше. Мережа французьких шкіл за кордоном складається з 461 освітніх закладів, розташованих у різних частинах планети. Гнучкий підхід, властивий французьким ліцеям за кордоном, виховує в учнях здатність гостро сприймати культурне різноманіття і особливо спосіб життя країни, в якій вони живуть. І в той же самий час у них зберігаються суто французькі вимоги до самодисципліни і розвитку критичного підходу [3]. Хоча основна мета французьких ліцеїв за кордоном – розширення послуг для французьких учнів, на практиці вони надають культурний вплив і сприяють вивченню французької мови. Всі іноземні учні, що навчалися у французькому ліцеї, незалежно від того, звідки вони родом - з тієї країни, де знаходиться ліцей, або ж з третьої після закінчення його вільно говорять по-французьки. Кращі учні отримують право на грант від Міністерства закордонних і європейських справ Франції на оплату початкового етапу навчання. У цьому році такою підтримкою змогли скористатися 714 студентів [6]. Існують такі школи і в країнах СНД: Москві, Санкт-Петербурзі, Києві.

Згідно статті 11 Декрету від 9 вересня 1993 року та статті 3 циркуляру від 29 березня 1994 року управління навчальними закладами має забезпечуватися спільними зусиллями чотирьох партнерів: учнів, батьків, викладачів, адміністрації. Їхні функції спрямовані на здійснення Проекту навчального закладу[1].

Склад ради навчального закладу французької системи освіти за кордоном:

- керівник навчального закладу, президент;
- заступник керівника;
- інтендант;
- радники з виховання;
- директор початкової школи;
- 6 представників від викладачів;
- 2 представники від технічного персоналу;
- 5 представників від батьків учнів;
- 3 представника, обраних від учнів.

Радник з культури може бути присутнім. У залежності від розмірів школи склад може бути скороченим. Також з консультативним правом засідання можуть відвідувати: консул Франції; обрані від Вищої ради французів за кордоном; представники за місцем розташування закладу за пропозицією керівника закладу; представники від ради управління або Адміністративної ради.

Керівник може запросити будь кого, якщо цього вимагає порядок денний. Учні обирають від кожного класу 2 делегатів, що приймають участь у Раді делегатів від учнів. Рада навчального закладу приймає Проект навчального закладу, розробляє внутрішній розпорядок, забезпечує функціонування закладу. Засідання призначає керівник закладу один раз на триместр. В закладах, де навчається більше 1 000 учнів, має працювати постійна комісія. До її складу входять: керівник навчального закладу, президент; його заступник; директор початкової школи; радник з виховної роботи; директор з роботи з іноземцями; 4 представники від технічного персоналу; 3 представники від батьків учнів; 2 представники від учнів.

Рада делегатів від учнів збирається під головуванням керівника закладу 3 рази на рік. Вона розглядає питання щодо організації життя школи, інформації, здоров'я, безпеки.

Якщо навчальний заклад за кордоном складається тільки з початкової школи, то його роботу забезпечує рада школи. В закладах, де є і початкова, і середня школа, така рада збирається до засідання ради навчального закладу для обговорення своїх питань.

Рада школи складається з: директора, президента; викладачів школи, що разом з директором складають раду вчителів; представників батьків учнів, обраних від кожного класу(його представники складають комітет батьків).

Радник з культури може бути на них присутній. Рада збирається щонайменше один раз на триместр. Рада голосує внутрішній розпорядок, розглядає питання організації шкільного життя, бере участь у розробці проекту школи, з урахуванням цілей Міністерства освіти Франції, харчування дітей, засобів гігієни та безпеки.

Рада вчителів збирається у міру потреби для координації дій для досягнення педагогічних цілей. Якщо кількість класів дозволяє, можна створити раду вчителів одного циклу[2].

Французька школа м. Києва була заснована у 1994 році. Спочатку вона називалась «Маленька французька школа», а починаючи з 2005 року – «Французька школа м. Києва», з вересня 2010 «Французький ліцей ім. Анни Київської». В освітньому закладі навчаються діти більш ніж 21 національностей. Учням пропонується освіта, що чітко дотримується програм розроблених Міністерством освіти Франції. Школа також має ліцензію видану Міністерством освіти і науки України [5].

Французький ліцей Анни Київської – це навчальний заклад, в управлінні яким беруть участь батьки, що об'єдналися в асоціацію батьків учнів (l'association des parents d'élèves – APE). Батьки учнів входять до складу адміністративної ради. П'ять її членів управляють навчальним закладом у співробітництві з керівником навчального закладу в рамках угоди, що підписана з Агенцією з французької освіти за кордоном(AEFE – Agence pour l'Enseignement Français à l'Étranger) [4].

Асоціація складається з почесних членів:

- почесний президент: посол Франції в Україні;
- радник з культурної діяльності Посольства Франції в Україні;
- директор Агентства з французької освіти за кордоном.

Дійсними членами є батьки всіх учнів. Генеральна Асамблея збирається не рідше одного разу на рік щоб:

- обирати членів Адміністративної ради;
- слухати фінансові звіти;
- затвердити бюджет;
- затвердити важливі рішення (наприклад, нерухомість).

Батьки запрошуються до участі у функціонуванні навчального закладу, до роботи в різних радах і комісіях.

Висновки. Підсумовуючи вищевикладене, зазначимо, що управління навчальними закладами французької системи освіти можна визначити як державно-громадське, тому що до нього залучені представники держава, представники учнів та батьків учнів, представники органів місцевого самоврядування. Розподіл компетенцій, прав та обов'язків дає змогу забезпечити процес децентралізації.

Список використаної літератури

1. Режим доступу: http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do;jsessionid=759A57DFEC9E9CC7492FEA9C151D05CA.tp_djo13v_1&dateTexte=?cidTexte=JORFTEXT000000727791&categorieLien=cidDécret n°93-1084 du 9 septembre 1993 relatif aux établissements scolaires français à l'étranger.
2. Режим доступу: http://www.aefe.fr/sites/default/files/1994-03-29_Circulaire_MEN_94-131.pdf Circulaire no 94- 1 3 1 du 29 mars 1 994 (Education nationale : bureau DAGIC Vu D. no 93-1084 du 9-9-1993).
3. Режим доступу: <http://www.ambafrance-by.org/spip.php?article2072> Паскаль Бернар Французское образование за границей
4. Режим доступу: http://lyceeadek.com/adk/?page_id=531
5. Режим доступу: http://lyceeadek.com/adk/?page_id=103

6. Режим доступу: http://www.diplomatie.gouv.fr/fr/services-formulaires_831/scolariser-enfants-etranger_1398/index.html

7. Режим доступу: <https://pastel.diplomatie.gouv.fr/editorial/actual/ael2/bulletin.asp?liste=20100519.html#Chapitre3>

Н.В.Камозина

Донецкий национальный технический университет, Донецк

УПРАВЛЕНИЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫМИ УЧЕБНЫМИ ЗАВЕДЕНИЯМИ ФРАНЦУЗСКОЙ СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ ЗА ГРАНИЦЕЙ

В статье рассматриваются особенности управления общеобразовательными учебными заведениями французской системы образования, которые находятся за границей, и делается вывод, что такое управление можно считать государственно-общественным.

Ключевые слова: управление, система образования, учебное заведение, делегаты родителей, делегаты учеников, представители органов местного самоуправления, административный совет, руководитель учебного заведения.

N.V.Kamozina

Donetsk National Technical University, Donetsk

MANAGEMENT AT EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF FRENCH SYSTEM OF EDUCATION ABROAD

The article is devoted to state and public peculiarities of management at educational institutions of french system of education abroad.

Key-words: management, system of education, educational institution, delegates of parents, delegates of pupils, representatives of institutions of local government, council and manager of educational institution.